

1 Tessalonika

Nalobulat năpisan na-vəha-sual-an aPol totesi van hən alat a Tessalonika

Ase itos nalobulat năpisan egai?

APol itosi.

Itos nalobulat năpisan egai hən nəsa?

Itosi hən bikel mai alat siYesu len naut a Tessalonika navide hən ləbigoł aGot behəhəvur.

Itos nalobulat egai mōs ase?

Nalobulat egai evi năpisan aPol totesi van hən alat siYesu len naut a Tessalonika.

APol itos nalobulat egai ŋais mai len naut a be?

APol itosi pəpadaŋ hən nasihau A.D. 51 nəboŋ totoł len naut a Korint.

1) Na-ke-ivoi-an (1.1)

2) Nasipaan vi təban aGot hən gamit məttođəłom na-kel-uri-an tovoi.
Nəhəhəvur husur mətukad nəđəłomian enan sal (1.2–3.13)

3) Nəmauran tođol aGot tohəhəvur (4.1-12)

4) Nəgəmaian siNasuḃ (4.13–5.11)

5) Nəkelean naməkot (5.12-24)

6) Nə-maris-kotovi-an (5.25-28)

Na-ke-ivoi-an

1 ¹Ginau aPol mai aSilas^a mai aTimoti, namtutos nalobulat năpisan egai. Namtutosi van hən alat a Tessalonika, lotovi siGot mai siNasuḃ, aYesu Kristo. AGot teviol kəmas hən navoian mai gamito, tigol nəłomit tikad natəmat tabtab.^b

Nasipaan tovi təban aGot hən alat lotodəłom na-kel-uri-an tovoi

²Nəboŋ pisi namttosor husur gamito len na-sor-tuḃ-an sinamito, namtosi-pa vi təban aGot tabtab. ³Nəboŋ namttosor tuḃ len nəhon aGot aTəmadato, namtunau təlmam hən nauman samito hən nəđəłomian, nauman samito

^a 1.1 Len nasoruan ta Kris ike Silvanus, sake Silas, be evi nauluḃan sua ŋai. ^b 1.1 Silas: Uman 15.22; Timoti: Uman 16.1; Alat a Tessalonika: Uman 17.1

hən na-ləmas-buni-an mai nə-dəŋ-ḅuri-an məttokade bathut nə-vatvat-viri-an len aMasta sidato, aYesu Kristo.^c ⁴Bathudud nadəlomian aGot toləmas bun gamit p̄isi, namtoləboii ke ilekis hən gamito hən mətḅevi esan. ⁵Namtoləboii, husur na-kel-uri-an sinamito husur aYesu sagəm hən gamito len nasoran ŋai, be egəm len nədaŋan, egəm len aNunun aGot, egəm len na-ləboi-səhoti-an hən nakitinan. Mətoləboi naḅoruan namttokade nəboŋ namttotoh mai gamito. Namtutoh maienan hən namtḅevi tarhət samito. ⁶Ale mətosəsəloŋ səhot nasoruan len nakemkeman togəm len aNunun aGot, naut kəmas na-ləŋon-isa-masuḅ-an məttokade. Len naḅide tomaienən, mətugol tətōḅ hən ginamito mai mətugol tətōḅ hən Nasuḅ.^d ⁷Husur nate-nan, galit p̄isi lotokad nadəlomian len navile p̄isi len naprovens Masetonia mai a Akaia, loləboi ləḅeris gamito, gol tətōḅ hən gamito.^e ⁸Husur nasoruan siNasuḅ evivile dan gamito, ikai van hən naut p̄isi a Masetonia mai a Akaia, ale na-kel-uri-an husur nadəlomian samit vi təban aGot, ibar naut p̄isi, gol ke səkad natideh am hən namtḅikel husuri. ⁹Alat galenan lukel husur nahəhaḅuran məttokade nəboŋ namttotoh mai gamito, lukel uri ke mətto-pair dan nəlablab gail van hən aGot nəkadun nəmauran, van hən aGot kitin hən mətḅevi esan hum naslev. ¹⁰Lukele am ke məttotoh vir natəlmaman siYesu, aNaturan aGot, aGot togol tole məhat dan nəmatan. Evi aYesu egaii ḅilav kuv gidato dan nabiltiḅol paŋpaŋ siGot ḅegəmai.

Nauman siPol len naut a Tessalonika

2 ¹Husur, bathudud nadəlomian, gamit gabag, mətoləboii ke, nato-han sinamit mai gamito, savi natoŋan kəmas ŋai. Ao, ikad naḅite. ²Mətoləboii ke a mō, len naut a Filippi, lomədas masuḅ hən ginamito gol namtoləŋon isa vəsa, be aGot eviol hən na-il-ḅuri-an mai ginamito hən namtḅikel na-kel-uri-an san tovoi mai gamito a Tessalonika, naut kəmas alat lotosobur lotomətahun ginamit len naut samito.^f ³Husur na-kel-uri-an sinamito sagəm len nəsaban. Len nəlonamit tomasil namtogəm hən namtḅevi tarhət samito, nagəgərasan eḅuer. ⁴Be nəboŋ namttosor, nam-tusor hum ahai pispisul gail siGot, gai tosaḅi ke namttonor hən namtḅikel na-kel-uri-an tovoi, ale eriŋi len navəlanamito. Imagenan namttosor, savi hən nəvanuan gail ləḅəhaḅur, be hən aGot, tokəta bunus ləboi nəlonamito, ḅəhaḅur. ⁵Mətoləboii ke namtsasor hehe hən gamito, ale aGot eləboi ḅikel koti ke namtsəkad naləŋonian təməhav ideh namttosusuani o gəras gamit həni. ⁶Namtsaləŋon nə-sal-suhi-an sinəvanuan, namtsaləŋoni len gamito o avan ideh am.

⁷Husur ke namttovi hai pispisul gail seKristo, len nəhes namttōḅati, inor hən məttaum tədaŋ hən məttakətkəta təban ginamit tavoi. Be nəboŋ

^c 1.3 1Kor 13.13 ^d 1.6 Uman 17.5-9 ^e 1.7 Masetonia: 2Kor 1.16; Akaia: 2Kor 1.1

^f 2.2 Uman 16.19-24, 17.1-9

namttotoh ei, namtogəm suñan namttovi ut kəmas ŋai len gamito. Ginamito, namtoləmas bun gamito hum anana sua tovəhasus, tokətkəta təban anatun gail len na-ləmas-buni-an. ⁸Namtoləmas masuŋ hən gamito gol ke namttokətəpəl hən na-kel-uri-an tovoi siGot mai gamito, savi enan ŋai, be namtoviol hən ginamit gabag am mai gamito. ⁹Bathudud nadəlomian, nau təlmam hən nauman todaŋ sinamito, tohaihai masuŋ. Len nalennəyal mai nalenmariug namtəum habat mōs nəvat, hən asike natohan sinamit bəmələs len gamito, nəboŋ namttokel ur na-kel-uri-an tovoi siGot mai gamito.

¹⁰Gamit, məttohad nadəlomian, mətələboi mətʔikel koti ke, naŋide sinamit van hən gamito ikad nəboruan siGot lan, naŋide sinamit inor, nəsaan eʔuer lan. AGot am eləboi bikel koti maienan. ¹¹Mətələboi nategai ke, naŋide namttokade mai gamito esuñan naŋide atata ideh tokade mai anatun gail. ¹²Suñan atata, akis namtusor hən namtʔeʔur nəlomito, hən namtʔigol mətʔeləŋon bivoi am len nəlomito, ale len nəmauran samito, namtudaŋ hən mətʔitoh bīnor len naʔisal aGot bəhəhəʔur həni. Husur evi aGot tokis gamito hən mətʔevi esan len natohan pipihəbələn len nəyalalan san.

¹³Bathut nategai am, namtosipa vi təban aGot tabtab. Husur nəboŋ namttokel ur nasoruan siGot, mətəsəsələŋ səhoti, savi hum nasoruan sinəvanuan ŋai, be hum tovi nasoruan siGot. Evi nasoruan kitin siGot, ŋa len nasoruan enan san, aGot eum len gamit məttoŋiŋ nəlomit lan. ¹⁴Bathudud nadəlomian, bathut nadəlomian samito, mətogəm ʔitoʔ hən alat siYesu Kristo len naut a Jutea. Alat len naut samito lomədəs bun gamito hən mətʔeləŋon isa vəsa ʔitoʔ hən naJu galevis a Jutea lotomədəs bun alat siYesu ei.^g ¹⁵Evi galit lotogol ahai kelkel ur gail ta sutuai lotomat, ale lugol Nasuʔ, aYesu am tomat. Lomədəs masuŋ hən ginamito van lohut ginamito. Lugol aGot sahəhəʔur, ale lukad nəsaan van hən nəvanuan ʔisi^h ¹⁶husur lotohisi hən ləbīʔon gol ginamito hən asike namtʔisor mai alat ləsavi Ju. Lugol imaienan hən alat ləsavi Ju asike ləbīkad nəlavkui-an dan nəsaan salito. Len naŋide tomaianan, lusah tuan nəsaan salit gail tabtab vapul səsəhov. Be gagai nəlol paŋpaŋ siGot epəŋas kavkav hən galito.

APol ike teris alat siYesu a Tesselonika tətəs am

¹⁷Be ginamit, bathudud nadəlomian, nəboŋ nəvanuan gail lotopəpəhun ginamito dan gamito, lugol ehum namtogəm vi milesw, be sabəlav. Namtoŋiŋ gamito, avil nəlonamit sariŋ gamito. Len na-ləŋon-masuŋ-həni-an sinamit, namtohisi, hisi, hən namtʔeris gamito tətəs am. ¹⁸Husur namtoləŋon ke namtʔetəlmam van hən gamito, ale ginau, aPol, nohisi

^g 2.14 Uman 17.5-6 ^h 2.15 Uman 9.23, 29, 13.45, 50, 14.2, 5, 19, 17.5, 13, 18.12

van ale nohis tētas hēni am, be aSetan iḗon gol ginamito. ¹⁹Namtuke namteris gamito husur ke namttovatvat viri ke mēteil gēgat len aKристо. Namtukemkem hēn gamito, mētosuḗnan nēprais namttokade, namttoḗviv hēni len nēhon aMasta sidato, aYesu, nēboḗ ḗgēḗmai. ²⁰Kitin, mētugol namtoḗviv hēn gamito, namtoḗhēhāḗur masuḗ hēn gamito.

3 ¹Nēboḗ namtsatoh mai gamito, namtolēḗon isa van van namtsalēboi namtḗbidāḗ ḗuri am. Imaiēnan namtunau ke ivoi am hēn ginau mai aSilas namrḗitoh sēḗonamēru len nabiltivile Atens.ⁱ ²Ale namrosēvat aTimoti van hēn gamito. ATimoti, awawa sinamēru len nadēlomian, eum siGot mai ginamēru nēboḗ namttokel ur na-kel-uri-an tovoi seKристо. Namrosēvati hēn ḗigol gamit mētḗbidāḗ am, ale hēn ḗigol mētḗlēḗon ḗivoi am len nēlomito ḗnos nadēlomian samito, ³hēn na-lēḗon-isa-vēsa-an mētto-kade asike ḗigol gamit ideh ḗipair dan nadēlomian san. Husur gamit gabag, mētolēboii ke aGot itabtabuh len gidato hēn datḗikad na-lēḗon-isa-vēsa-an. ⁴Husur, nēboḗ namttotoh mai gamito, namtukel nalēḗgauan dāḗir mai gamito ke nēvanuan gail dereh lemēdas bun gidato. Ale evisi maiēnan suḗnan mētḗtolēboii. ⁵Imaiēnan, nēboḗ nēsalēboi nēḗidāḗ ḗuri am, nosēvat aTimoti hēn ḗeus kiteḗ nadēlomian samito hēn ḗelēboii. Nunau masuḗ hēni ke natēmat tēsāḗ nāḗisal ideh hēn asike mētḗkad nadēlomian len aKристо am, ale nauman namttogole hēn mētḗikad nadēlomian, tagēm vi ut kēmas.

⁶Be aTimoti ivan, eris gamito, imadhatēlmam, ale ikel mai ginamēru na-kel-uri-an tovoi husur nadēlomian mai na-lēmas-buni-an samito. Ikele ke mētunau tēlmam hēn ginamito len nahēhāḗuran, ale mētolēḗon bun mētḗberis ginamito suḗnan namttolēḗon bun namtḗberis gamito.^j

⁷Imaiēnan, bathudud nadēlomian, namtolēḗon ivoi am len nēlonamito husur gamito. Naut kēmas nēvanuan gail lomēdas ginamit gol namtolēḗon isa vēsa, namtolēḗon ivoi am len nēlonamito husur nadēlomian samito. ⁸Gagai namtoḗhēhāḗur hēn nēmauran sinamit husur mētoil gēgat len Nasuḗ. ⁹Namtuke namtesipa masuḗ vi tēban aGot tinor hēn nēsa togole ḗnos gamito, be nasipaan sinamit eḗidol. Namtosipa hēn nakemkeman namttokade len nēhon aGot husur gamito. ¹⁰Len nalennēyal mai nalenmariug namtusor tuḗ habat. Namtous aGot hēn namtḗberis gamit tētas, hēn namtḗigol kavkav hēn nēsa toḗidol len nadēlomian samito.

¹¹Ale aGot sidato tovi aTēmadato, mai aYesu, aMasta sidato, tēḗul ḗisal hēn namtḗgēḗ hēn gamito. ¹²Nasuḗ tigol na-lēmas-buni-an samito ḗnos gamit gabag mai nēvanuan ḗisi tēpul sēsēhov, suḗnan na-lēmas-buni-an sinamit ḗnos gamito topul sēsēhov. ¹³Nasuḗ tigole hēn nēlomit ḗidāḗ am lan, hēn asike mētḗikad nēsaan ideh len gamito, be mētḗbinor kavkav len nēhon aGot, aTēmadato, nēboḗ aMasta sidato, aYesu ḗgēḗmai mai alat lotovi esan. Ganan.

ⁱ 3.1 Uman 17.15-16 ^j 3.6 Uman 18.5

Nəmauran toġol aGot tohəhəvur

4 ¹Namtukad nahudhusoruan hən namtbikele sal. Bathudud nadəlo-
mian, namtukel uri tia naṽide mət̄bikade m̄au hən aGot bəhəhəvur
hən nəmauran samito. Ale nəmauran samito gagai ikad naṽide gale-
nan. Be len nahəsan Nasuḅ, aYesu, namtous gamito, namtoŋir gamit
ke, mitimagenan habat am. ²Husur mət̄ləboi nakelean namttolav gail
mai gamito len nahəsan Nasuḅ, aYesu. ³Husur aGot eləŋon ke mitikad
naḅoruan san. Eləŋon ke asike mət̄uġol naitian tosa ideh. ⁴Eləŋon ke
mitiwol hən nibemit tinor hən naḅoruan san, hən nəvanuan gail ləḅepu-
san gamito len nənanuan salito. ⁵Saləŋon ke naləŋonian hən naitian tiwol
hən nibemito hum alat ləsələboi aGot. ⁶Len natenan, samtemədas nəbat-
hudud nadəlomian ideh, husur Nasuḅ dereh tipansem nəvanuan gail
sil nəsaan galenan, hum namttokele, hum namttokel nalələġauan mai
gamit a m̄o tia. ⁷AGot eləŋon ke timagenan husur gai sakis gidat hən
nibedat ḅiwol hən gidato taṽtaṽor, be ekis gidat hən dat̄bikad naḅoruan
san. ⁸Avan ideh ḅemətahun naḅusanan enan, gai samətahun naḅusanan
sinəvanuan ŋai, be siGot toviol hən aNunun mai gamito.

⁹Sanor hən nəḅitos natideh husur na-ləmas-buni-an mət̄tokade hum
nəbathudud nadəlomian, bathut aGot eṽusan gamit hən mət̄toləmas
bun gamit gabag.^k ¹⁰Evoi, mət̄ləmas bun nəbathudud nadəlomian pi-
si len naut a Masetonia kavkav. Naut kəmas mət̄tomaienan, namtudaŋ ke
mət̄ləmləmas masuṽ hən galito van am. ¹¹Mət̄ehisi hən mət̄ḅitoh mədau,
mitigol nəsa topat len navələmit səḅomito, ale um m̄os natohan samito
hən navələmit səḅomito, hum namttokele hən gamit tia. ¹²Mitigol tima-
genan hən nəmauran samit ḅigol alat ləsəkad nadəlomian ləḅepu-
san gamito len nənanuan salito, ale gole hən asike mət̄ḅipar titideh.^l

Nəġəmaian siNasuḅ

¹³Bathudud nadəlomian, nuke nisor husur natsua hən mət̄ḅələboii.
Namtuke mət̄ləboi nakitinan husur alat lotopatmari len nəmatan, hən
asike mət̄ḅepul hən nalolosaan, suḅman alat ləsəkad nə-vatvat-viri-an ideh.
¹⁴Husur dat̄ləboii ke aYesu tomat, tole məhat tətəs; imagenan, dat̄ləboii
ke, alat lotokad nadəlomian len aYesu nəḅoŋ lotopatmari len nəmatan,
dereh lile məhat. Nəḅoŋ aYesu ḅəġəmai, dereh aGot tilav təlmam hən
galito mai aYesu, van həni.

¹⁵Namtukel nasoruan egai siNasuḅ mai gamito: gidato, dattoma-
ur sal nəḅoŋ aYesu ḅətəlmam, asike datovi məhat a m̄o len alat lotopatma-

^k 4.9 Jon 13.34 ^l 4.12 Len naut egai nasoruan ta Kris eləboi ḅikad namilen ideh am ke:
Mitigol timagenan hən nəmauran samit ḅigol alat ləsəkad nadəlomian ləḅepu-
san gamito len nənanuan salito, ale gole hən asike ḅipar len avan ideh am hən ḅəkət̄kət̄a təḅan gamito.

ri len nəmatan. ¹⁶Husur Nasuḃ, gai dereh tevi pan dan nəmav. Dereh tikad na-kel-buni-an sua san towal habat, nadolon aḃiltiŋel mai nəwalaŋ hən nətrampet siGot. Ale alat lotokad nadəlomian len aKristo nəboŋ lotomat, dereh lile məhat a ṁo. ¹⁷Beti gidat, dattomaur sal, dattotoh, vəha-sua ŋai aGot tisaḃul gidato vi məhat mai galito, vi lan nəmarigw, hən datḃiḃonḃon mai Nasuḃ len naməsav. ŋa datitah tabtab mai Nasuḃ vi sutuai.^m ¹⁸Imagenan beti, len nasoruan enan, mitigol gamit gabag məteləŋon tivoi am len nəlomito.

5 ¹Bathudud nadəlomian, sanor hən nəḃitos natideh husur nəboŋ o namityal hən natgalenan ləḃevisi. ²Husur mətoləboi buni tia ke, nəboŋ siNasuḃ dereh tegəm hum nəvanuan vənvənah togəm len mariug.ⁿ ³Nəboŋ nəvanuan gail ləḃike, “Datukad natəṁmat, natit piḃi ivoi, səkad natideh ḃemədas gidato,” vəha-sua ŋai na-mədas-masuḃ-həni-an dereh tibar galito suṁan napəŋasan hən nəpasusan togəm hən napəhaḃut totian. Ale asike, asike lugam yav dani.^o ⁴Be bathudud nadəlomian, mətsatoh len nəmargobut, gol ke Nəboŋ siNasuḃ asike igol mətosəhoḃut hum nəvanuan vənvənah togəm len mariug. ⁵Husur gamit piḃi məto-vi anatun naṁial gail, anatun nalennəyal gail. Datsavi sinalenmariug, datsavi sinəmarginobut. ⁶Imaienan, datelələgau, sadatipatmari suṁan alat lototətan hən Nəboŋ enan ḃevisi. Be datehulahul, datetəgau gat gidat səḃodato. ⁷Husur alat lotopatmari, lupatmari len mariug, mai alat lototərog, lotərog len mariug. ⁸Avil gidato, datovi sinalennəyal, gol ke datetəgau gat gidat səḃodato. Datimaskətkəta gol nəlodato len nadəlomian mai na-ləmas-buni-an, suṁan nasoltia tokol nametəlai len nəmabun hən ḃipət gol naḃiyesyes. Datimaskətkəta gol nənauan sidato len nə-vat-vat-viri-an hən nə-lav-kuvi-an dan nəsaan, suṁan nasoltia toriŋ nabəhad nametəlai hən ḃipət gol nəkadun.^p ⁹Husur aGot sətətabuh len gidato hən datḃipanis len naḃiltiḃil paŋpaŋ san. Ao, itətabuh len gidato hən datḃikad nə-lav-kuvi-an dan nəsaan sidato len aMasta sidato, aYesu Kristo. ¹⁰AYesu imat ṁos gidato hən datḃitoh ḃonḃon maii vi sutuai, naut kəmas datḃipatmari len nəmatan o datḃilele sal len nəmauran nəboŋ ḃetəlmam. ¹¹Imaienan, mitigol məteləŋon tivoi am len nəlomit gabag, mitigol gamit gabag mitidaŋ am, hum məttogolgole gagai.

Nakelean naməkot

¹²Bathudud nadəlomian, namtuke namtisor husur alat lotoum todaŋ təban gamito, lotoil a ṁo hən gamito len naḃide siNasuḃ, lotokel nalələgauan hən gamito hən asike məḃisa. Namtous gamit hən məḃeputsan galit len nənauan samito. ¹³Husur nauman salito, len na-ləmas-buni-an

^m 4.17 Hən naves 15-17, ris 1Kor 15.51-52 ⁿ 5.2 Mat 24.43; Luk 12.39; 2Pit 3.10

^o 5.3 Jer 6.14, 8.11 ^p 5.8 Isa 59.17

samito, mæteputsan galito len nənauan samito. Mititoh mædau, samtībal mai gamit gabag. ¹⁴Namtonjir gamit ke mitikel nalələgauan mai nəvanuan petəmas gail hən ləbēum; alat ləsəkad na-il-ḅuri-an, mætesusupah mai galit hən ləḅidaŋ am; mætevi tarhət silat ləsədaŋ; len nə-daŋ-ḅuri-an mititoh mædau mai nəvanuan p̄isi. ¹⁵Samtigol tisa təlman hən avan ideh togol tosa hən gamito. Be akis hisi hən mətḅivoi hən gamit gabag mai nəvanuan gail p̄isi am.

¹⁶Akis mætepul hən nakemkeman. ¹⁷Mitisor tuḅ tabtab, nanaŋan teḅuer. ¹⁸Naut kəmas natideh tovisi, sipa vi təban aGot həni, husur enan evi naləŋonian siGot m̄os gamito bathut mættovi seKristo, aYesu.

¹⁹Samtipon gol aNunun aGot hum mættokabut gol nəhab hən ḅimat.^q ²⁰Samtemətahun nakelean hən nāpisulan siGot hum ləsavi natideh. ²¹Be mætebunus kitev natit p̄isi ke imabe. Mætetəgau gat lotovoi. ²²Be bulatut dan natideh tosa.

²³AGot, toviol hən natəḅmat mai gamito, tigol mætegəm vi esan kavkav. AGot tigol nanunumito, nəlomito mai nibemito kavkav, linor len nəhon, nəsaan teḅuer, van vəbar nagəmaian siMasta sidato, aYesu Kristo. ²⁴AGot tokis gamito, mətələboi mətberij nəlomit lan ke dereh tigol natgalenan.

²⁵Bathudud nadəlomian, sor tuḅ m̄os ginamito. ²⁶Len naveveuan, mætesum̄ nətarhon nəbathudud nadəlomian p̄isi hən mətḅikel na-ke-ivoi-an sagw mai galito. ²⁷Len nahəsən Nasub, nukele hən gamito ke, mæteḅururū naləḅulat nāpisulan egai van hən galit p̄isi len nəbathudud nadəlomian. ²⁸AMasta sidato, aYesu Kristo teviol kəmas hən navoian mai gamito.

^q 5.19 Namilen ke samtigol ke aNunun aGot saləboi ḅeum am, be mitidaḅ hən ḅeum husur naləŋonian siGot.